

1973-02-15

Kyrkvårdpar avtackades i Brismene

Efter söndagens välbesökta högmässa i Brismene kyrka bjöd Brismene kyrkliga syförening på kaffe vid vackert dukade bord i hembygdsgården som dagen till ära hade pryts med blommor och levande ljus. Härvid avtackades kyrkvårdsparet Aina och Sven Andersson, Millomgården, som om några dagar avflyttar från socknen. Av bl.a. prosten och prostinnan Malmensten, som tackade för det uppoffrande och osjälviska arbete de nedlagt för Brismene kyrka och församling i nära 40 år. Grannarnas tack framfördes av Ivan Gustavsson, Skansen. För kyrkliga syföreningen talade ordf. Karin Andersson, Ekeshäradet, som i några varmhjärtade ord framförde föreningens tack till fru Aina för 20-årigt osjälviskt och framgångsrikt arbete som kassör och

ordf. Från föreningen överlämnades blommor till makarna Andersson och till föreningens ålderspresident Hedvig Larsson som varit med ända från starten 1914. Kantor Evy Hansson, Trädet, och fru Birgit Gustavsson, Brismene, sjöng duett i stämmor "Långt bortom rymder vida" av A. Norberg.

En insamling till det katastrofdrabbade Island inbringade 206 kr. Någon avtackning från kyrkorådets sida förekom icke då det kommer att ske vid ett senare tillfälle i Brismene kyrka. Som avslutning sjöngs "Herre signe Du och råde".

HIMLASTEGE I BRISMENE

Den här himlasträvande kranen - från Falköping - ansåg Brismene församling skulle bli billigare när man ville sätta åskledare på församlingskyrkan än att bygga ställningar kring tornet. Så fort kranen är på plats så är gubben som ska göra't också strax på plats uppe i höjden. Det blir inte många timpenningar.

Församlingen håller på att klä över kyrktaket med kop-

par, det har tidigare haft skifferbeläggning. Också nedre delen av tornspiran, som hittills varit överdragen med målad plåt, beläggs nu med koppar. Övre delen är redan kopparklädd.

Arbetena beräknas kosta ca 80.000 kr, varav ca 3.000 för åskledaren. De skall enligt kontraktet vara klara i april. Entreprenör är firma Gertsson i Kinnarp. 1973-02-20
Sutarp.

Brismene LRF-avd.

har hållit årsmöte i Hembygdsgården. De i tur avgående styrelseledamöterna omvaldes och styrelsen består av ordf. Ivan Gustavsson, Skansen, v. ordf. Janne Brisbo, sekr. Sune Harrysson, Börsholmen, kassör Olof Arvidsson, Stommen samt Arne Andersson, Angrimstorp. Suppleanter Göran Vinggren, Klockaregården, och Lars-Olof Abrahamsson, Ekeshäradet.

Till revisorer omvaldes Håkan Olsson, Skatteg. och Anders Andersson, Lillegården. Till kontaktman med jordbr. utredningsinstitutet Håkan Olsson och med jordbrukskassan Sven Andersson.

På förslag av Filip Vinggren beslöt att avd. skulle inlämna motion till förbundet med protest mot genomförandet av den aviserade ortsnamnsreformen.

Efter kaffesamkväm höll fotograf E. Kalvert, Falköping, ett kåseri med ljusbilder från en fjällvandring.

Till sist hölls den sedvanliga utlotningen av kaffe till närvarande medlemmar. 1973-03-20

Över trehundra åhörare på Väst- arpsmötet

Trots litet kyliga vindar kunde Brismene missionsförsamling hålla sitt sommarmöte i den vackra trädgården på Västarp. En tradition sedan 40-talet. Gudstjänsten inleddes med sommarpsalmen "I denna sköna sommartid...", varefter kom Reidar Jahnsen, Trollhättan, predikade över dagens text från Joh. 3:16.

Past Philip Enarsson hade som ämne för sin predikan, "Hjälparen den Helige Ande". Åtradalens musikkår under ledning av Rune Pålsson, Borås, spelade på ett mycket förtjänstfullt sätt ett flertal musikstycken, samt beledsagade den gemensamma sången.

Vidare förekom duettsång av Reidar Jahnsen och Philip Enarsson. Efter gudstjänstens slut serverades kaffe. Kollekt upptogs till Israelsmissionen och den inbringade tillsammans med serveringsavgift 1.200 kr. För mötesledning svarade Bo Rhenstedt. 1973-06-16

TINGSRÄTTEN FRIADE I BÖRSTIGRÄTTEGÅNGEN

17/7-73.

Falköpings tingsrätt ogillar på samtliga punkter åtalet mot de båda för skadegörelse och mordbrand i Börstig tidigare dömda Holger Ivarsson och Göran Andersson. På måndagen avkunnades dom efter den flera veckor långa rättegången som hölls i Jönköping i våras sedan Högsta domstolen beviljat resning i målet. Tingsrätten tillerkänner

Holger Ivarsson och Göran Andersson - båda 28 år - har tidigare dömts för skadegörelse och mordbrand i Börstig hösten 1963 och sommaren 1965.

Tingsrätten anför som skäl för den nu avkunnade domen bl.a. att all direkt bevisning saknas. Ingen gärningsman har setts på brottsplatsen i något kritiskt ögonblick - än mindre har någon kunnat gripas på bar gärning. Inga avtryck av skodon eller gummidäck från cyklar eller motorfordon har kunnat säkras och inga verktyg eller andra redskap med direkt anknytning till någon viss gärning har återfunnits. Detta är, menar tingsrätten anmärkningsvärt efter som det rör sig om ett stort antal brott, som utförts i en glesbygd. Någon direkt slutsats vill inte rätten dra av detta förhållande - möjligen den att gärningsmännen bör ha haft lokalkännedom.

Av sekundärt värde

Tingsrätten granskar de enskilda åtalpunkterna och finner beträffande skadegörelserna det slående, att ingen enda detalj med bestämdhet pekar mot Holgers och Görans skuld. Vad som finns är indicier av sekundärt värde. Inte heller en detaljanalys av de olika åtalpunkterna rörande mordbränderna ger några avgörande belegg för de tilltalades skuld. Däremot saknas bevisning på flera punkter.

30-talet gårdar brändes

Mordbrandsvägen i Börstig började 1963. Inom loppet av några år härjades ett 30-tal ladugårdar av eld. I augusti 1965 greps tre pojkar i 18-19-årsåldern. En av ynglingarna erkände, men de andra två nekade till bränderna. Pojkarna dömdes emellertid till vardera två och ett halvt års fängelse.

Bara ett halvt år efter domarna, i augusti 1966, började det

återigen brinna i Börstig. Fem ladugårdar hade satts i brand samtidigt. Undersökningar ledde fram till att modern till en av de dömda ynglingarna hade anlagt dessa bränder. Hon dömdes till slutet psykiatrisk vård.

Under 1967-69 anlades ytterligare fem större bränder. Den mest belastade ynglingen i den ursprungliga trion erkände att han var upphovsmannen. Han erkände också att han ensam varit skyldig till den första serien mordbränder och att han angivit de andra två som hämnd för tidigare oförrätter. Han återtog sedan sitt erkännande, men dömdes småningom till slutet vård.

FRÖKIND 5/7-73. □

Åldersfördelningen i Brismene

Vid den senaste folk- och bostadsräkningen var av den till 150 invånare uppgående befolkningen i Brismene församling 4 pojkar och 4 flickor i åldrarna 0-4 år, 2 pojkar och 4 flickor i åldrarna 5-9 år, 2 pojkar och 4 flickor i åldrarna 10-14 år, 7 ynglingar och 7 flickor i åldrarna 15-19 år, 6 män och 10 kvinnor i åldrarna 20-24 år, 4 män och 2 kvinnor i åldrarna 25-29 år, 4 män och 1 kvinna i åldrarna 30-34 år, 4 män och 5 kvinnor i åldrarna 35-39 år, 2 män i åldrarna 40-44 år, 3 män och 6 kvinnor i åldrarna 45-49 år, 7 män och 8 kvinnor i åldrarna 50-54 år, 11 män och 6 kvinnor i åldrarna 55-59 år, 8 män och 5 kvinnor i åldrarna 60-64 år, 3 män och 6 kvinnor i åldrarna 65-69 år, 2 män i åldrarna 70-74 år, 4 män och 4 kvinnor i åldrarna 75-79 år, 1 kvinna i åldern 80-84 år samt 1 man och 3 kvinnor i åldrarna fr o m 85 år och uppåt. (PRK)

Börstigs Missionshus

Missionsmöte, söndag kl. 19, pastor Reidar Jahnsen, Marianne Andersson, Sång, Musik. Servering.

Ivarsson 32.700 och Andersson 43.081 kr samt ränta i ersättning av allmänna medel. Alla ersättningsanspråk från de 14 målsägarna avvisas.

De båda försvarsadvokaterna får arvode med sammanlagt c:a 150.000 kr av statsmedel.

Friluftsgudstjänst i Döve

I Döve hålles nu på söndag friluftsgudstjänst å den gamla kyrkplatsen vid minnesstenen under medverkan av lärov. adjunkt Einar Dahlén och kh Hagnerud. För kaffeserveringen svarar Döve kyrkl. syförening. Behållningen tillfaller Sv. kyrkans mission. 19/7-73.

Börstig-Döve

Söndag 14 Friluftsgudstjänst å Döve kyrkplats (vid regn i L Ivarssons maskinhall), medv. Einar Dahlén, Hagnerud. Kaffeserv. - Missionskollekt. 19/7-73.

Åldersfördelningen i Börstig

Vid den senaste folk- och bostadsräkningen var av den till 281 invånare uppgående befolkningen i Börstigs församling 5 pojkar och 1 flicka i åldrarna 0-4 år, 9 pojkar och 9 flickor i åldrarna 5-9 år, 6 pojkar och 9 flickor i åldrarna 10-14 år, 8 ynglingar och 5 flickor i åldrarna 15-19 år, 12 män och 8 kvinnor i åldrarna 20-24 år, 9 män och 2 kvinnor i åldrarna 25-29 år, 3 män och 5 kvinnor i åldrarna 30-34 år, 7 män och 5 kvinnor i åldrarna 35-39 år, 8 män och 6 kvinnor i åldrarna 40-44 år, 10 män och 9 kvinnor i åldrarna 45-49 år, 13 män och 11 kvinnor i åldrarna 50-54 år, 11 män och 10 kvinnor i åldrarna 55-59 år, 13 män och 10 kvinnor i åldrarna 60-64 år, 14 män och 9 kvinnor i åldrarna 65-69 år, 16 män och 9 kvinnor i åldrarna 70-74 år, 12 män och 6 kvinnor i åldrarna 75-79 år, 4 män och 2 kvinnor i åldrarna 80-84 år samt 3 män och 2 kvinnor i åldrarna fr.o.m. 85 år och uppåt. (PRK) 17/7-73.

Antikstöld i Börstig uppklarad

En stöld i Börstig har nu klarats upp. Tidigare i veckan hade några antika mindre föremål tillgripits i en bostad. Det var en falköpingsbo i 25-årsåldern som erkänt stölden. De stulna föremålen har kommit tillrätta. 28/7-73.

Friluftsgudstjänst i Döve

På Döve kyrkplats, Döve stom å Lennart Ivarssons ägor hölls i söndags den traditionella friluftsgudstjänsten. Trots att väderlekstjänsten lovat opålitligt väder strålade solen från nästan molnfri himmel och man såg många deltagare från ett flertal socknar, betydligt över 100 personer.

Kyrkoherde Hagnerud hälsade de närvarande välkomna och vände sig främst till läroverksadjunkt Einar Dahlén, Göteborg, född och uppvuxen i Döve och alltjämt Dövebo sommardag.

Efter psalmsång med kantor Ewy Hansson vid orgeln talade adjunkt Dahlén utifrån orden i psaltarens 139 psalm "se till om jag är stadd på en olycksväg och led mig på den eviga vägen" och höll en manande predikan "om vandringsmän på väg mot evigheten".

Efter ytterligare psalmsång predikade kyrkoherde Hagnerud utifrån söndagens evangelium om "det stora fiskafånget".

En mycket god kollekt inföll till missionen, sammanlagt över 300 kr.

För kaffeserveringen i Lennart Ivarssons vackra trädgård stod de duktiga damerna i Döve kyrkl. syförening, allt brödet var skänkt och hela behållningen tillföll alltså missionen.

Kyrkoherde Hagnerud frambar slutligen till alla som medverkat sitt varma tack. 21/7-73.

FRÖKIND

Börstigs Missionshus 2/8-73.

Mycket folk hade samlats vid missionsförsamlingens missionshögtid i söndags kväll som började med sången "Brist ut min själ i lovsångsljud". Ett inledningsord lästes från Luk. 15:5 v. av Greta Ericson som även föredrog en egen dikt "Jesus" och hälsade välkommen. Kvällens gäster var komminister Reidar Jansson m. fr. som tidigare varit prästfolk i Börstig - numera bosatta i Trollhättan - och evangelist Marianne Andersson från Gökhem som efter inl. sjöng solo till gitarr.

forts.

forts. ↗

Pastor Jansson sjöng även solo och predikade med tema "Vem kan då bli frälst" och citerade Rom 4:5 v. om tron på Jesus som räknas till rättfärdighet. Pastor Jansson sjöng ytterligare solo.

Efter en stunds gemytlig samvaro vid kaffeservering avlade Marianne ett friskt vittnesbörd om "Ett liv att leva". Reidar Jansson avslutade mötet med bön. Offer upptogs och inbringade 390 kr till missionsverksamheten.

Nästa söndag blir det sång o. vittnesbörds möte i missionshuset då Marianne med sånggrupp medverkar och Sionförsamlingens evangelist i Tradet Linnea Tjernström deltar.

Börstigs CKF-avd.

anordnade den 5 aug. sin årligen återkommande kyrksöndag. I år blev det Våmbs 1100-tals gamla kyrka som besöktes. Där hölls predikan av pastor Jan Stenbring. Efter gudstjänsten informerade vaktmästaren om kyrkan och dess inventarier.

Sedan fortsatte färden upp till Billinge hus där de 27 resdeltagarna intog middag. Därefter besågs St Lukas kyrka och den vackra utsikten över staden och dess omgivningar.

Börstigs missionshus

Sånggudstjänsten i söndags i Missionshuset började med sången "Jag vet en port som öppen står". Fru Greta Ericson hälsade välkommen och läste om inledning Höga Visan 5:10, 2:16, varpå de gästande sångarna med sin ledare Marianne Andersson sjöng "För mej är det underbart att veta Jesus är min" och "Vilken nåd". Linnea Tjernström - också kvällens gäst - predikade med text från Joh. 6:1-15 om hur Jesus kan göra det som är ringa till välsignelse.

Sångarna sjöng flera vackra, sånger och avlade vittnesbörd, varpå Ing-Britt ledde bön och mötet avslutades med att man gemensamt sjöng "O må ingen bli tillbaka". Offer upptogs för verksamheten. Måndag kväll var samling till bön.

Märta Johansson. Fröken Märta Johansson, Lillegården, Brismene, avled på fredagen. Den bortgångna var född 1891 i Lillegården, Brismene, där hon också tillbringat hela sin levnad. Hon brukade först gården tillsammans med fadern men har på äldre dagar haft gården bortarrenderad. Hon var kyrkligt intresserad och livligt verksam inom ortens kyrkliga syförening.

Närmast sörjande är kusiner och kusinbarn.

Börstigsborna önskar "vända" på matarlinje

Enligt den trafikförsörjningsplan för Falköpings kommunblock som nyligen presenterats, har utredarna för bl. a. Börstigs del tänkt sig en s. k. matarlinje för persontransport. Denna skall enligt utredarna gå från Kinnarp, Åsarp, Börstig, Döve, Brismene, Simonstorp, Mönarp och Kinnarp. Vid en diskussionsträff i Börstigs bygdegård på fredagskvällen, som Börstigs (c)avd. och Börstigs RLF-avd inbjudit till, diskuterade man igenom förslaget. 11/8-73.

Man kom fram till att linjen kan framföras som tänkt, dock med den reservationen att varannan tur skall vändas och köras s. a. s. bakvägen. Alla skulle då få lika långt, anser man i Börstig.

Hr Valter Ekström, Floby, var inbjuden som representant för samarbetsnämndens arbetsutskott. Ingvar Torstensson hälsade de närvarande välkomna, varefter hr P-G Granhed kortfattat presenterade utredningen.

Valter Ekström anförde inledningsvis att han var glad över att utredningen tagits upp till diskussion, och betonade vilka svårigheter

som otvetydigt inryms i trafikutredningen.

Efter en längre diskussion fastslog man att linjen som berör Börstig, kan framföras såsom tänkt, men att varannan tur bör vändas.

Linjen skall vidare köras ända ned till Åsarps samhälle, då det under debatten framkom att Åsarp är det naturliga närcentrat.

Gunnar Johansson väckte förslaget att människor som bor över en km fågelvägen från någon uppskisserad matarlinje, skall ha rättighet att få sin transport ombesörjd enligt en gällande kompletteringslinje som också berörs i utredningen.

GÖRAN överklagar Inte nöjd med 43.000

Göran Andersson som frikändes i resningsmålet för mordbränderna i Börstig har överklagat skadeståndersättningen till hovrätten. Han begärde 101.000 kr men fick bara 43.000 kr. Göran Andersson satt i fängelse i två och ett halvt år. - Jag nöjer mig inte med skadeståndet, har han förklarat. Holger Isaksson, den andre frikände i resningsmålet, har dock förklarat sig vara nöjd med skadeståndet. Målet om skadeståndersättningar kommer upp vid hovrätten under höstens lopp.

Auktion

Lördagen den 11 aug. 1973 kl. 11.00 låter sterbhusdelägare efter J.A. Kling, Lillegården, Börstig, på stället försälja yttre och inre lösöre ss:

Äldre möbler, bl. a. chiffonjé, vagga, dragkista och kistor, 2 spinnrockar, 1 väv, fotogenlampor, 1 hänglampa, kryddställ, smörkärna, höganäskrukor, kopparsaker, Mynningsladdare, stiftantändare, ullsaxar, Järngrytor, verktyg för träskotillverkning, 2 besman, glas och porslin, matservis med soppterin (böhmiskt), gele-skålar, karaffer, nickelservis, väggklocka, Am. klocka, silverrova, strykjärn med lod, trasmattor m.m., gummihjulsvagn, el.motor 7 hk, slipsten, tröskverk, årder, plogar, harvar, handredskap, oxok, bl. ok m.m. då allt skall försälas från ett gammalt hem.

Kontant betalning.

Auktionsförrättaren.

Vår kära

Märta Johansson

* 26/9 1891

har i dag stilla insomnat. Hennes ljusa minne bevaras med tacksamhet.

Lillegården Brismene
den 10 aug. 1973

Släktingarna
Vännerna

Vid sommarvindens susning
Du somnade stilla
Ej sjukdom och oro nu mer gör
Dig illa
Skön blir vilan, som natten
ger
Gott är att veta Du lider
ej mer.

Jordfästningen äger rum torsdagen den 21 aug. kl. 14.00 i Brismene kyrka där samling sker. Efter akten inbjudes till minnesstund på Kinnarps Pensionat.

Svar om deltagande önskas senast den 19 aug. till tel. 0515/17200.

Meddelas och inbjudes endast på detta sätt.

I Brismene kyrka jordfästes i torsdags Märta Johansson. Då de sörjande inträdde i kyrkan spelade kantor Johneric Johansson Preludium i e-moll av Bach. Fru Maj-Britt Johansson sjöng solo "Hur ljuvt det är att komma" av Dannström. Jordfästningen förrättades av kontraktsprost Erik Malmensten, som griftetalade med utgång från orden i Joh. 6: 68,69. Fru Johansson sjöng "Var jag går i skogar, berg och dalar" av Rosenius och då kistan fördes ut ur kyrkan spelades Gammal fåbodpsalm av Lindberg.

Vid graven uttalades tack och nedlades en vacker blomstergård. För släktingarna talade fru Signe Wahnberg, för Brismene kyrkoråd och socialnämnd hr Harry Larsson, för pensionärerna på Frökingsgården Fritz Kandin, för vänner i kyrkliga syföreningen fru Karin Andersson och för grannarna Olle Arvidsson och Arvid Andersson. 25/8-73.

BÖRSTIG

Kyrkliga söndagsskolan börjar söndagen den 9 sept kl. 11.00 med samling i kyrkan. Förutvarande och nya elever hälsas varmt välkomna.
Söndagsskollärarna.

Stulen bil spärrade Brismeneväg

En stulen bil spärrade på söndagseftermiddagen en väg i Brismene. Av allt att döma hade fören varit ute för en singelolycka och sedan lämnat bilen placerad rakt över vägen. Polisen kunde dock ta hand om bilen innan den blivit orsak till någon olycka.

Ytterligare ett försök till bilstöld gjordes underhelgen i Brismene.

BÖRSTIG

Start vid Bygdegården kl. 10-12.
Medarrangör: Börstigs Idrotts- och Gymnastikklubb.

Cykel som topp-pris gemensamt för samtliga promenader.

Lokala priser: Cabinväska, frottéhanddukar m.m.

Kinneved-Börstig

Pastorsexp i Börstig

öppen urider tiden 10-22 sept.
lördagarna den 15 och 22 sept.
kl. 13.00-15.00 (alltså ej fredagarna).

ANBUD

infordras härmed för
Västergårdens Dikningsföretag
i Börstig socken. Företaget
omfattar 377 meter rörledningar
jämt brunnar.

Handlingar och ritningar finns
tillgängliga hos undertecknad.
Anbud omfattande hela företaget
skall vara undertecknad till-
handa senast den 1/10 1973.

Fri prövningsrätt förbehålles.

Döve, 520 24 BLIDSBERG

den 18 september 1973

Olof Westermark

Tel. 0515/521 37.

FRÖKIND

25/9
-73. □

Valkollekt i Börstig-Brismene

Den kollekt som insamlades av
Börstig-Brismenes rödakorskrets
på valdagen inbringade i Börstig 276
kr och i Brismene 131 kr.

Börstigs Missionshus

27/9-73.

Helgens gudstjänst gick i Fältmis-
sionens tecken och blev även tack-
samtetsdag, som inleddes med Lina
Sandells "Jag kan icke räkna alla
prov på Guds godhet jag ser". Ett
inledningsord lästes från Psaltaren
92:33 95 av Greta Ericson som även
ledde bön och hälsade välkommen.
Hon vände sig särskilt till kvällens
gäster pastorsparet Birgit och Ver-
ner Isaksson från Tidaholm. Fru Bir-
git sjöng solo "Halleluja o det jub-
las" och "Ännu tonar orgelns brus
- i ett gammalt bönehus" samt avla-
de vittnesbörd.

Pastor Isaksson predikade om att
tacka Gud av hjärtat med text från
1 Tess. 5:18 I duett sjöngs "Intills
i dag - tills i dag". Som avslutning
sjöngs "Min Gud när jag betänker
vad du har gjort för mig", var på
pastor Isakson ledde bön. Offer
upptogs och inbringade 192 kr.

Telestationerna

29/9-73.

Till telestationen i Börstig var 1
januari i år anslutna 80 telefonabon-
nenter omtalar en i Televerkets För-
fattningssamling framlagd statistik.
Siffran innebär en minskning med
4 i jämförelse med antalet ett år tidi-
gare. Antalet telefonapparater var
80, vilket är 5 mindre än motsvaran-
de antal ett år tidigare. (PRK)

Börstig-Brismene fick sköterskan i Åsarp!

Sammanläggningsdelegerade sade vid sitt sammanträde i
torsdags kväll ja till förslaget till ny distriktsorganisation för
distriktsvården i den nya kommunen. Det förslaget innebär
bl.a. en seger för Börstighorna, som får sin distriktsköterska
i Åsarp i stället för i Floby, vilket var meningen enligt det
ursprungliga förslaget. Börstighorna har protesterat mot
det första förslaget bl.a. genom en skrivelse till sjukvårdssty-
relsen.

29/9-73.

Gunnar Johansson i Börstig, le-
damot av sammanläggningsdele-
gerade, konstaterade efter samman-
trädet, där beslutet om distriktsvår-
den tagits utan diskussion, att nu bör
alla i Börstig-Brismene-området
vara tillfredsställda med sjukvården.
Han vill dock inte kritisera dem som
lade det första förslaget. - Det är
svårt att tillfredsställa en hel kom-
mun. Men det förslag som nu tagit
s är så mycket bättre än det första
att det måste gå igenom.

Var det protestskrivelsen från
Börstig som gjorde att förslaget än-
drades? Visst kan den haft betydelse,
säger Gunnar Johansson. Den
gjorde de beslutande uppmärks-
amma på att det första förslaget var
dåligt. Personligen tror han dock
inte så mycket på listor som maktmedel.
- Alltför många skriver under
en protestlista utan att veta vad det
handlar om.

Den här gången fick Börstig-
Brismene som de ville, alltså en di-
striktsköterska i Åsarp, 8 km från
Börstig, i stället för i Floby, dubbel
så långt borta och med en smal
krokig grusväg som förbindelselänk.
Men det finns stor risk för att gräns-
bygderna och de små orterna
kommer i kläm i de stora kommuner-
na, säger Gunnar Johansson. Orga-

Telestationerna

29/9-73.

Till telestationen i Brismene var
1 januari i år anslutna 48 telefona-
bonnenter omtalar en i Televerkets
Författningssamling framlagd stati-
stik. Siffran innebär en ökning med
3 i jämförelse med antalet ett år tidi-
gare. Antalet telefonapparater var
49 vilket är 3 mera än motsvarande
antal ett år tidigare (PRK)

BÖRSTIG

Församlingsafton i Börstigs
prästgård onsdagen den 3 okt.
1973 kl. 19.30

"Kyrkan mitt i Sverige" - Britta
och Sten Rössborn-berättar och
visar bilder. Kaffesamkväm.
Välkomna.

nisation och byråkrati gör att män-
niskor blir glömda.

Initiativet till protestlistan togs av
Sven-Göran Granehed. Listan
sändes till sjukvårdsstyrelsen. Efter
skrivelsen har sjukvårdsdirektör
Sture Jakobsson i Falköping varit
ute och medverkat på sammanträde
bl.a. i Åsarp.

Åtta distriktsköterskor

Den nya distriktsorganisationen
för sjukvården innebär att blocket
får åtta distriktsköterskor. Fyra
placeras i Falköping, en i Stenstorp,
en i Floby, en i Vartofta och en i
Åsarp. Frökinds nuvarande
kommun med undantag av Vårkum-
la och Luttra församlingar utgör ett
distrikt med Åsarp som place-
ringsort för distriktsköterska.

För närvarande finns två distrikts-
sköterskor i vardera Floby och Sten-
storp, men i den nya planen bedöms
orterna inte utgöra tillräckligt un-
derlag för två sköterskor. I stället får
Falköpings nuvarande kommun fyra
sköterskor mot tre i dag.

Fullmäktige antog förslaget under
förutsättning att Segerstads för-
samling tillförs Stenstorps sköter-
skedistrikt.

Församlingsafton i Börstig

9/10
-73.

Kring programmet "Kyrka mitt i
Sverige" hade hyresgästerna i Bör-
stigs prästgård inbjudit till en för-
samlingsafton på onsdagskvällen i
sitt nya hem. Det kom många gäster
från alla hörn i församlingen. Gårds-
planen fylldes av bilar och huset av
folk.

Kyrkoherde Sten Rössborn, tidi-
gare i Brunflo i Jämtland välkomna-
de gästerna och berättade om hur
han efter en annons i Vår kyrka ha-
de valt att som pensionär slå sig ner
i Börstig och på den nya platsen fun-
nit både trivsel och hemkänsla i den
län dsända, där f.ö. båda makarna
har rötter.

Under en kaffepaus bjöds som
dopp bl.a. den typiska jämtska
smörgåsen, "messmörstuten" på
"mormorsbröd", bakat i Brunflo.
Kyrkoherden berättade från de olik-
a församlingar i Jämtland, där han
- fastän göteborgare - hade haft
sin tjänst i nära 40 år. Östersunds
stad, Laxsjö fjällsocken, den lilla
idyllen Marieby vid Storsjön, Ås rika
bondbygd med stora gårdar och
senast Brunflo, ett rörligt förstads-
samhälle till Östersund på 5.000 in-

- 60 år fyller den 8 oktober
hemmansägare Håkan Olsson,
Västarp, Skattegården, Brismene.
Jubilaren är född i Brismene och
övertog i samband med att han
1946 ingick äktenskap fädernegår-
den Västarp Skattegården, som han
alltjämt brukar. Håkan Olsson är
känd som en driftig och framgångs-
rik jordbrukare och han har bl.a.
utfört stenröjning, täckdikning samt
inköpt Skattegården 3:5. Allmänt
och kommunalt intresserad är han
sedan flera år ledamot av valnäm-
nden, suppleant i taxeringsnämnden,
revisor i Brismene LRF-avdelning,
suppleant i Brismene kyrkoråd, sty-
relseledamot i Skattegårdens torr-
läggningsföretag m.m. Varmt frireli-
giös är han v. ordförande i Brismene
missionsförsamling. 1973.

Skördehögtid

i Börstigs Missionshus söndag kl.
19.30. Kh Hultberg och kretsens
sångare. Offer. Servering.

Döve församlings- hemsstiftelse

årsmöte fred. den 19/10 1973 kl.
19.30.
Stadgeenliga ärenden.

Börstig teklar bäst 11/10-73.

Frökind ligger på tredje plats i
länet i TEKLA-motionen. Har
10.920,30 poäng. Börstig har därav
tagit hela 5.126,40 vilket gör 20 poäng
per invånare. Kinneved har 3.924,90
poäng och det är tre per person.
Brismene har 989,90 vilket är 6,9 per
person. Luttra har 534 och 3,4 per
person samt Vårkumla 347,10 vilket
är 2,7 per person.

vånare. Alltsammans "kyrka mitt i
Sverige".

Ett svep av bilder förtydligade in-
trycket av likheter och olikheter
kanske mest av naturen, så olik den
i Västergötland. Fru Rössborn läste
ett avsnitt ur boken "Att vara
präst", där kyrkoherde Rössborn
hade varit en av medarbetarna och
beskrivit den värld, som för nu nära
40 år sedan mötte ett ungt prästfolk
från storstaden i en jämtsk fjällsock-
en, där det t.o.m. kunde bli språk-
svårigheter.

Prosten Malmeström tackade för
gästerna och läste till sist en psal-
tarpsalm. En kvällspsalm avslutade
samvaron.

Kollekten blev 268 kronor, som
ska bli en "Börstigs kyrkbänk" i
Durban i Sydafrika. Där har afrika-
ner byggt en kyrka i sin "lokation"
utanför staden för att ha någonstans
att fira gudstjänst, eftersom de inte
har tillträde till "de vitas" kyrka i
staden. De har lyckats få huset färdigt,
men pengarna räckte inte till inredning,
och deras präst, afrikanen pastor Shange,
har värdjat om hjälp hos svenska missionsvänner.

TJALLES

spelar i **Börstigs bygdegård**
lördag den 20 okt. kl. 20.00
VÄLKOMNA!

Medlemskontroll.

Brismene-Börstig CUF

Börstigs Missionshus

En givande skördefest hölls på söndagskvällen då kyrkoherde Olle Hultberg var inbjuden som talare och församlingens sångare sjöng. Mötet började med att sångarna sjöng "Jag vill tacka Herren" och "Han frälste mig" varpå unisont sjöngs "Min Gud när jag betänker vad du gjort för mig".

Ett inledningsord från Luk. 19:35-42 och i anslutning till texten diktade verser framfördes av Greta Ericson som även ledde bön.

Sångarna sjöng flera sånger varpå kyrkoherde Hultberg uttryckte tacksamhet att få dela glädjen och gemenskap med de församlade och höll predikan över dagens text från Ps. 103:1-5 och Ps 92:1-3, temat var att lova Herren - med citat i Rom 8:15 Vi äro fria att kunna ropa "Abba Fader" det är nåd-gratis. Sångarna sjöng ytterligare varpå följde servering. Pastor Bo Renstedt var mötesledare och avslutade med bön. Offerinsamlingen inbringade 500 kr.

18/10-73.

Tacksägelsedagen i Börstigs kyrka

Tacksägelsedagens gudstjänst i Börstigs kyrka firades som skörde-gudstjänst. Medan Börstigs kyrkokör sjöng "Med tacksam röst" i arrangemang av kyrkoherde Henning Andersson, intågade söndagsskolbarnen i procession, bärande frukter, blommor och grönsaker, som de lade på ett bord framme i koret samt vid altarrunden. Barnen framförde därefter tillsammans med söndagsskollärarna ett sång- och textprogram, vari ingick sångerna "Gud har skapat allting, allting rår han om" samt "Dela med dig, dela med dig". Rosita Andersson utförde solosång. Vid den efterföljande högmässan hölls predikan av prosten Erik Malmensten, Falköping. Kyrkvården Carl-Johan Holm läste episteln och kyrkvården Hans Johansson läste evangeliet. Börstigs kyrkokör utförde under kantor Ewy Hanssons ledning Koraltroitus, psalm 8 i sättning av C-B Agnestig samt "Hur ljuv o Gud, hur säll den lott" ur Lauda Sion. Kollekten till svenska kyrkans centralråds verksamhet upptogs av två flickor i söndagsskolan. Kyrkan var genom kyrkvaktarens försorg vackert smyckad med höstlöv och sädeskärvar. Gudstjänsten var mycket välbesökt.

Börstig - Brismene

De äldres dag för församlingsbor födda 1908 eller tidigare anordnas måndagen den 22 oktober med avresa från Börstigs kyrka kl. 12.30 med stiftsgården Flämslätt som mål. Närmare genom respektive roteombud.

Brismene missionshus

Fred. kl. 19.30

Skördefest

Medv. av pastor Göran Carlson, sång av Laila Rehnstedt och ungdomskör.

Serv. - skördeoffer.

De äldres dag

De äldres dag anordnas måndagen den 22 oktober i Börstig - Brismene för församlingsbor födda 1908 eller tidigare. Avresa sker från Börstigs kyrka och mål är stiftsgården Flämslätt.

I Brismene Missionshus

blir det sedvanlig skördefest på fredag. Talare blir past. Göran Carlson med sång. Fru Laila Renstedt och en ungdomskör medverkar.

Älgtjur skadeskjuten

Ett jaktlag i Börstig råkade under älgjakt på lördagsförmiddagen skadeskjuta en älgtjur. Älgen hade gått ur jaktlagets marker in i angränsande jaktlagets mark. Älgen spårades hela lördagen fram till mörkrets inbrott. På söndagsförmiddagen slogs en ring och med hjälp av en hund spårades älgen och sköts. Älgen företedde svåra skador och hade förmodligen dött ganska snart av skadorna.

Rödakost-afton

i **Brismene missionshus fredagen den 26 oktober kl. 19.30**

Kyrkoherde Hallgren medverkar. Paketauktion. Gåvor mottages tacksamht. Kaffeservering. Alla välkomna!

Börstig-Brismene RK-krets.

Utfärd för äldre

I måndags företog de äldre i Börstig och Brismene en utfärd med buss till stiftsgården Flämslätt. Kyrkoråden i resp församlingar hade inbjudit till utfärden, i vilken 45 personer deltog. Fastän resan var förlagd till en relativt sen tid på hösten, kunde resenärerna njuta av och glädja sig åt de sista resterna av trädens granna färgprakt. Genom Broddetorp och Varnhem gick resan över den vackra Vallebygden till resmålet Flämslätt, där husmor Stina Nor én välkomnade och visade runt i lokaliteterna. Ett gott Flämslätt-kaffe serverades med smörgåsar, kakor och tårter. Stiftsadj. Lennart Franck mötte upp vid kaffet, och efter en varm välkomsthälsning berättade han på ett levande och medryckande sätt om

den nya byggnationen samt om alla de många aktiviteterna å stiftsgården. Till de äldsta kvinnliga och manliga deltagarna från de båda församlingarna utdelades kaffepaket, och ett gratislotteri var anordnat, där samtliga färdeltagare fick vinster. Sedan alla samlats i kyrkan, berättade stiftsadj. Franck först något om kyrkan och framför allt om krucifixets historia och höll därefter en andaktsstund, omramad av psalmsång. Prosten Malmensten tackade stiftsadj. Franck för hans uppskattade medverkan vid denna "de äldres dag". En kollekt upptogs till stiftsgårdens verksamhet.

Brismene

Ord. kyrkostämma hålles i hembygdsgården tisdagen den 30 okt. kl. 19.30. Ärenden se anslagstavlan.

Ordföranden.

Börstig

Ordinarie kyrkostämma med Börstigs församling hålles i Bygdegården tisdagen den 30 oktober 1973 kl. 19.30.

Ärenden enligt anslag.

Ordf.

FRÖKIND

Börstigs CKF-avd 1/11-73 har varit inbjudna till Ethel Carlsons Syfabrik i Kätilstorp. De flesta tog tillfället i akt att prova och tillhandla sig kläder av det rika sortiment som fanns. Efteråt blev alla bjudna till ett trevligt kaffesamkväm i chefsens lägenhet.

På ett CKF-möte hos Gunborg Danielsson, Grevagården hade avd. besök av bankkonsulent Anne-Christine Abrahamsson som höll föredrag över ämnet: "Att leva med sina tillgångar".

Börstigs kyrka: A H dag 14 högm., Hagnerud, kören; sönd. 10 gudstj i Döve förshem, Malmensten; onsd. 14 Börstigs k. syf. h Signe Svensson, Ekarp. - Brismene kyrka: A H dag 11 högm. kh Fägerlind, kören.

Brismene missionshus: fred 19.30 i Kärråkra A H dag 11 i S. Vånga; sönd. 11 i Trädet; 15 i Börstig; onsd. 19.30 i Börstig.

Börstigs missionshus: fred. 19.30 i Kärråkra A H dag 11 i S. Vånga; sönd. 11 i Trädet; 15 gudstj., Holm, Rehnstedt; tisd. 14.30 samling h I Claesson; onsd. 19.30 bibelstudium o bön.

Börstigs Missionshus 8/11-73.

"Jag vet en port som öppen står" var inledande unison sång vid mötet i söndagens gudstjänst i missionshuset.

Om andlig försummelse eller vaksamhet enligt Matt. 25:1-13 läste Greta Ericson och förenade i bön samt välkomsthälsade.

Pastor Georg Holm, som under föregående veckan förkunnat evangeliet vid kretsens seriemöten i Kärråkra, avslutade denna med detta möte i Börstig. Han predikade med text från 1 Mos. 5:24 med tema "vandring i umgänge med Gud". Pastor Holm sjöng även solosånger till orgel och gitarr bl. a. "Hur underligt är du i allt vad du gör". Som

avslutande sång sjöngs "O hur saligt att få vandra hemåt vid vår Faders hand". Pastor Bo Rehnstedt var mötesledare. Offer togs upp för verksamheten.

Pastor Holm har också predikat i Trädet och S Vånga Missionshus. Mycket folk har samlats.

Strömavbrott

N. Åsarps elförening

Onsdagen den 14/11 kl. 9.00-12.30 brytes strömmen till samtliga transformatorstationer inom **Brismene** socken, för linjearbeten.

Montören

BRISMENE MISSIONSHUS

Söndag kl. 16.00

Taxibröderna från Göteborg

Vad man odlar i Brismene

Av statistiska centralbyråns slutrapport från den senaste lantbruksräkningen framgår att av den till 670 hektar uppgående åkerarealen hos de inom Brismene församling belägna jordbruksföretagen om vardera minst två hektar åker användes vid räkningstillfället 8 hektar till korn, 201 hektar till havre, 26 hektar till blandsäd, 1 hektar till grönfoder och ensilageväxter, 358 hektar till utnyttjad slåttervall, 2 hektar till frövall, 64 hektar till utnyttjad betesvall samt 3 hektar till mat- och foderpotatis. Av den återstående redovisade åkerarealen var 6 hektar obrukad men ej nedlagd åkermark. (PRK)

13/11-73.

Skattekraften i Börstigs församling

Enligt den nu slutförda bearbetningen av siffermaterialet från 1972 års taxering (som ligger till grund för innevarande års utdebitering) hade Börstigs församling det år taxeringen avsåg ett skatteunderlag (exklusivt eventuella skatteunderlagstillskott och skatteutjämningsbidrag från staten) på 1,7 miljoner kronor vilket innebär en till 6.576 kronor uppgående beskattningsbar inkomst per invånare. Sistnämnda siffra utgör 57 procent av rikets medelskattekraft. (PRK)

Vad man odlar i Börstig 16/11-73.

Av statistiska centralbyråns slutrapport från den senaste lantbruksräkningen framgår att av den till 903 hektar uppgående åkerarealen hos de inom Börstigs församling belägna jordbruksföretagen om vardera minst två hektar åker användes vid räkningstillfället 1 hektar till höstvetete, 16 hektar till korn, 219 hektar till havre, 35 hektar till blandsäd, 505 hektar till utnyttjad slåttervall, 112 hektar till utnyttjad betesvall samt 8 hektar till mat- och foderpotatis. Av den återstående redovisade åkerarealen låg 2 hektar i helträda medan 5 hektar var utnyttjad slåtter- och betesvall. (PRK)

BÖRSTIGS KYRKA

AV EINAR DAHLEN

4/12-33.

I
Över södra ingången till Börstigs kyrka kan läsas: "År 1823 då Carl XIV-de Johan var Sveriges och Norges regerande konung nybyggdes detta Herrans tempel.

Pred.b. 4:17. 2. Mos.b. 20:24.

I år, 1973, är denna kyrka alltså 150 år gammal. Detta är ju ingen hög ålder för en kyrka, men denna ersatte den medeltida stenkyrka, som legat på samma plats. De första kyrkorna i vårt land sedan kristendomen vunnit insteg på 1000-talet, var i regel av trä. På 1100- och 1200-talen byggdes emellertid en mängd kyrkor av sten, sedan missionärerna lärt vårt folk stenbyggnadskonsten. Lantkyrkorna var i regel mycket små men desto talrikare. Man har beräknat antalet kyrkor i Västergötland på 1200-talet till över 500. I mitten av 1900-talet hade Skara stift endast 372 församlingar.

Under medeltiden, d.v.s. till omkring 1500, fanns i nuvarande Börstigs församling liksom i Mussla och Döve små s.k. gårdskyrkor, närmast avsedda för en större gårds bebyggare och underlydande. De kom senare att bli sockenkyrkor för Sandhems (Sännums) och Döve socknar. Omkring år 1500 sammanslogs dessa socknar med Börstig. Av Sandhems kyrka kvarstår, pietetsfullt restaurerade, omkring meter-höga murar. Av Döve kyrka syns inga rester ovan jord. men efter

Det är i år 150 år sedan Börstigs kyrka togs i bruk. Med anledning därav anordnas nu på fredag en högtidsgudstjänst i kyrkan. Gudstjänsten förrättas av domprosten Karl-Åke Henningson, Skara, och kören medverkar under kantor Ewy Hanssons ledning. Efter gudstjänsten blir det samkväm i Bygdegården.

Läroverksadjunkt Einar Dahlén, Göteborg, född i Döve, Börstig, och med sommarviste i sin hembygd, skriver här i en första artikel om Börstigs kyrka - den gamla och den nuvarande.

Medeltidskyrkan i Börstig

Av betydelse för fastställande av tiden för medeltidskyrkans byggnad är två huggna sandstenskvadrar med var sin runinskrift. De upptäcktes av fil.lic. Rune Norberg vid nuvarande kyrkans restaurering 1933. Den ena har sin plats på yttre sydsidan c:a en meter från kyrkans sydvästra hörn, 1 m över sockeln. Den andra är placerad i yttre kormuren c:a en halv meter över marken, och stenen har blivit inmurad med inskriften vänd upp och ned. Ristningarna granskades och tockades av sedermera riksantikvarien S.B.F. Jansson (smeknamn Run-Janne). Den första lyder, skriven med våra bokstäver; tavith arkai och tolkas som David Eriksson. Den andra, ulfi (el. ulfa) abraham utydes som Abraham Ulfsson.

Norberg skriver: "Det vore frestande att sätta namnen i samband med den äldsta stenkyrkans tillkomst. Av stenkvadarnas form och huggningstekniken kan man sluta sig till att kyrkan tillkommit någon gång under 1200-talet, snarast vid århundradets mitt. Huruvida inskriften betecknar byggherren, prästen eller byggmästaren, är ovisst. . . Då de båda stenarnas format avviker från de vanligaste, ligger det nära till hands/att antaga/att de ingått i en hörnkedja eller en portalomfattning. . . Ingenting talar emot att runinskriften daterar sig till tiden för medeltidskyrkans tillkomst. Det kan nämnas att det på en sten nära sydväggens östra fönster, tämligen högt upp 1937 iaktogs en inskrift i majuskler (stora bokstäver) Abrahama Erici (Abraham Eriksson)."

Kyrkans storlek och utseende

Kyrkan var i likhet med den tidens övriga lantkyrkor av romansk typ (rundbågestil). Byggnadsmaterialet var, konstaterades vid kyrkobyggandet på 1820-talet, sandsten, enligt sägen hämtat från trakten av Hornborgasjön. Den antas enligt ti-

dens sed ha varit relativt liten. Sandhems kyrkas långhus var i ungefärliga mått 6.80 x 6 meter och koret 4 x 3.65 m. Sannolikt var dock Börstigs kyrka åtskilligt större. Att den ansetts vara för liten antydes dock först i ett protokoll från 1803.

Församlingens folkmängd ökade från 395 personer år 1751 till 566 år 1800. Detta tyder ju på att en något större kyrka behövdes. Den tvingan de orsaken var dock, att den gamla kyrkan undan för undan förfallit. Underhållet var under vissa tider en tung börda för en liten församling. Sockenstämmoprotokollen från slutet av 1700-talet och framåt vittnar med korta mellanrum om diverse bristfälligheter. Snö och regn driver in i kyrkan och takdropp förekommer ideligen, takbräder ramlar ned med risk för olycksfall o.s.v. Men det är ont om pengar, och socknemännen ber därför att "bristfälligheten skall med minsta möjliga kostnad anhjälpas".

Nybyggnadsfrågan

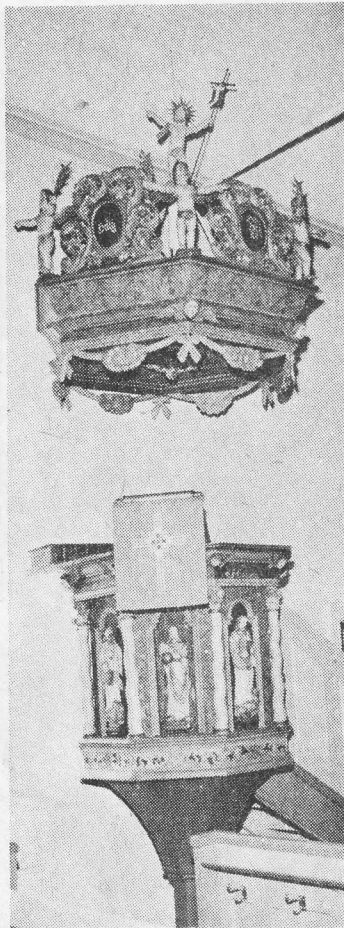
Frågan om nybyggnad behandlades på ett flertal stämmor innan beslut kunde fattas. Den 5 maj 1799 föreslår pastor stämman att till täckande av nybyggnadskostnader ett "sammanskott" borde göras, enligt formuleringen på en annan stämma ett "frivilligt sammanskott". Dyliga "frivilliga insamlingar" talas det ofta om även i andra sammanhang, t.ex. till Falköpings lasarett och till en fond för att möjliggöra en skolemästares anställning. (Visitationsprotokoll den 2 okt 1825)

Att döma av kyrkans räkenskapsbok från 1814 och framåt vann insamlingen till kyrkbygget mycket stor anslutning. De kontanta utläggarna tycks ha bestritts helt och hållet med dessa medel. Något lån omnämnes ej. Bidragens storlek maj 1814 - maj 1815 var i regel 3 eller 6 skilling, någon gång 12 eller mera. Bland bidragsgivarna märkes: Pastor, hemmansägare, änka, dragon, avskedad soldat, profoss (!), "någon som vill vara okjänd", "en hederlig man" (hederlig torde ha betytt aktad, kanske ståndsperson; bidraget var dubbelt så stort som de genomsnittliga). En stor gåva gavs av en brudgum, men så var han också från Döve!

Den stora anslutningen till insamlingen kan ju förklaras av kyrkans starka ställning i folkets liv. Dock kan man fråga sig vad "frivilligheten" i själva verket innebar. I ett protokoll av den 3 maj 1803 klagas det över att sedan det frivilliga sammanskottet blivit "benviljat", flera av socknens invånare undandragit sig att ge bidrag till kyrkan. Därför "stadgades ett vite av 8 skilling för den hemmansåbo som ej från maj till maj givit något till kyrkan och de fattige". (8 skilling var mer än den genomsnittliga "gåvan".)

Dröjsmål

Det kom emellertid av olika an-

Predikstolen från 1700-talet.

ledningar att dröja med fortsatt planerande för bygget. Pastor hade på ovannämnda stämma förklarat, att frågan måste hänskjutas till en blivande biskops- eller prosvitation och att han "nu som tillförne förbehöll sig fri från ansvarighet om något vådeligt skulle inträffa".

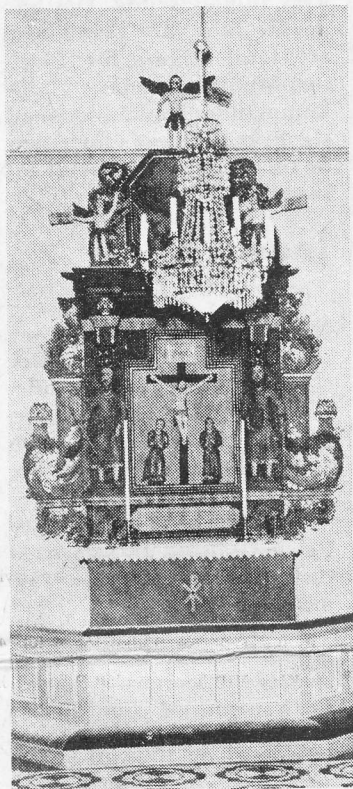
I december 1803 uttalade sig socknemännen för att ny kyrka skulle byggas på den gamla plats och enligt byggmästares mening göras något större än denna.

I februari 1808 gick ryska trupper över gränsen till Finland, som då hörde till Sverige, och vi kom in i det krig som ledde till Rysslands erövring av Finland.

På stämman den 8 maj 1808 förklarades, att "i anseende till flere mötande svårigheter, försorskade dels av en dyr tid, dels av krigsoro-ligheter inga mått och steg kunde tagas till grundläggning av den nya kyrkan".

"Fri från ansvar"

Vid biskopsvisitation i oktober 1814 fann biskop Weidman kyrkan vara "till den grad förfallen" att ombyggnad vore oundgänglig - och skall arbetet så fort omständigheterna det tillåta blifva företaget". På en stämma i maj 1817 sågs det emellertid: "I anseende till kyrkokassans ringhet och föga hopp om tillskott genom kollekt blev intet beslut taget om den förfallna och till fall lutande kyrkans nybyggnad". Pastor förklarade sig "nu som tillförne" fri från ansvar. Det bör framhållas, att den präst som hade det väsentliga och ofta påfrestande arbetet med byggnadsfrågan var Eric Borglund,

Altaret.

kontrollgrävning på platsen har där rests en minnessten år 1970.

forts.

forts.

en tid vice pastor i Börstig, och sedan kyrkoherde och prost där 1812–1828.

Belysande för uppfattningen av tidsläget är ett yttrande av sockenstämman i Brismene i maj 1819 om "den svåra penningbristen och den närvarande tryckande bristen på föda, vilken detta år för många in- om socknen är högst mattande".

Inför Brismene- och Kärråkra-bornas stora betänksamhet beträffande pastors önskemål om utvidgning och reparation av de r a s kyrkor, rådde pastor dem att "sammanbyggda sin lilla trånga och bristfälliga kyrka med moderkyrkan i Börstig". Detta förslag rön- dock ingen förståelse i församlingarna.

Beslut om Börstigs kyrkobygge

Sockenstämman den 23 maj 1819 fick avgörande betydelse trots vissa meningsskiljaktigheter. Man fann den närvarande byggmästarens kostnadsförslag alldeles för dyrt. Angående kyrkans placering föreslogs från socknemännen platsen för den gamla kyrkan. Pastor påyrkade annan plats "i anseende till den gamla kyrkans närbelägenhet till Prestegården och den högst o- tjänliga plan på vilken gamla kyrkan är uppförd". (Prästgården låg då på vad som nu är den nyare delen av kyrkogården öster om kyrkan). På 1880-talet flyttades prästgården till dess nuvarande plats)

Beträffande bygget beslöt stämman enhälligt, att grunden till den nya kyrkan skulle läggas "efter tvenne år, om hösten 1821".

Byggnadsarbetet

Först hösten 1822 satte man igång med arbetet, och då på den plats som socknemännen påyrkat. Tio dagar tycks det ha tagit att riva den gamla kyrkan, och för detta arbete fick byggmästaren 12 riksdaler. Sandsten från den gamla kyrkan användes vid nybyggnaden. An-

Börstigs kyrka i vinterskrud.

skaffandet av byggnadsmaterial för övrigt liksom arbetet med bygget fördelades på socknemännen efter hemman-talet. Även Brismene- och Kärråkra-bornas hade på stämmor åtagit sig att utföra ett visst antal körslor.

Som exempel på kontanta utgifter kan anföras, att bräder köptes för 274 riksdaler, järn och spik för 179 rdr. Taktegel gick till 175 rdr, lim och kalk 125 rdr. Utöver grundläggningspengar till byggmästaren erhö- ll han som entreprenadsumma 335 rdr. Dessutom fick han som gåva för "välförhållande och nit" 33 rdr och 10 skilling. För att ge en föreställning om tidens penningvärde och arbetslöner kan nämnas, att en person, Johannes i Kläppa (?), för 5 dagars snickeriarbete enligt räkenskapsboken, fick 2 riksdaler, 10 skilling och 8 runstycken.

År 1823 var bygget fullbordat. Invigningen av kyrkan ägde emellertid rum först den 2 oktober 1825. Den förrättades av kontraktsprosten G.O. Ryman, "i närvaro af Her- rar Contracts-Prostarne Carlsson och Westermark samt Commi- strarne Wennerdahl och Liljegren".

Fästn kyrkan till tiden är en Carl-Johans-kyrka, gör den tack vare det mindre formatet och väl avvägda proportioner ett mycket tilltalande intryck, där den ligger på en kulle. Väggarna är vitrappade och plåttaket målat. Tegeltak hade visat sig för tungt. Kyrkan saknar torn, korslutet är tresidigt.

De vita väggarna i kyrkorummet framhäver vackert färgerna på altartavlan och predikstolen. Inga takbjälkar syns men väl kraftiga svarta järnstänger från långvägg till långvägg. Man fann nämligen 1867, att kyrkan hotade ränna, och så tillkom denna förstärkning. Orsaken var troligen att nordväggen uppförts på den gamla kyrkans grund, medan sydväggen visade sig nära nog sakna grund.

Äldst bland inventarierna är dopfunten, sannolikt från 1200-talet, kanske jämn gammal med den första stenkyrkan. Cuppan (stenskålen) pryds på utsidan av arkader och geometriska ornament. Förr skulle ju dopfunten alltid ha sin plats bortrest i kyrkan, nu står den i koret.

Altartavlan från 1760-talet i senbarock-stil övertogs från den

gamla kyrkan. Den har under ti- dernas lopp bedömts olika för att inte säga rent ut utdömts av försam- lingsborna. Vid den stora kyrkore- parationen, som gällde hela kyrkan, 1933 framtofs de ursprungliga fär- gerna, som nu gläder ögat. Samma sak gäller f.ö. också predikstolen. Altartavla är egentligen fel benäm- ning, den är skulpterad i trä och må- lad. I mitten ses en Golgatascen, s.k. kalvarie-grupp, på ena sidan därom Moses, på den andra Paulus. Dessa båda bär enkla mörka koltar, men med gulfrans nedtill. Ytterst åt sidorna yviga akantusornament (acanthus är en prydnadsväxt från Medelhavsländerna, vars stora fli- kiga blad tjänat konstnärer till före- bild alltsedan antik tid). Högst upp musicerar små änglar, sedesamt nog iförda kortbyxor, nog så grana.

Om predikstolens ålder vittnar inskriptionen "omgjord 1730" På dess ljudtak ses den triumferan- de Kristus med den rödvida korsfan- nan. I "korgens" fält framställes Kristus och de fyra evangelisterna.

Vid reparationen 1933 räddades en fin gammal kalkduk i siden, som inom glas och ram nu hänger på väggen nära dopfunten.

Kyrkorgeln började byggas 1899 och togs i bruk 1901.

Klockstapeln och dess inventarier

Stapeln anses vara av samma å- der som kyrkan. År 1867 skadades den genom åkslag så svårt, att den ansågs omöjlig att reparera, "vadan Börstigs församling förutsätter en tornbyggnad inom kort". Stapeln blev emellertid reparerad, och nu anser församlingborna med rätta sin stapel så vacker, att det inte längre är tal om något tornbygge.

Av kyrkklockorna var den större sannolikt mycket gam- mal. Den saknade inskription. Den säges vad ljudet beträffar ha varit "den näst skönaste av Skara stifts klockor". Den blev emellertid spräckt. Den nya, delvis förfärdigad av den gamlas malm, är gjuten 1893. Förutom namn på präster och kyr- kovärddar har den inskriptionen "Gud Herren Gud talar. Han kallar jorden från solens uppgång till dess- nedgång. Dav. Ps. 50:1"

Den lilla klockan blev omgjuten 1790 och har jämte namn på kungen

(Gustaf III) samt kyrkliga och bor- gerliga ämbetsmän inskriften "Kall- ler tillhoppa menigheten till Herrans Eders Guds hus. Joel 1:14".

Straffstocken – av obe- kant ålder – med fyra hål, hade alltså plats för två syndare på en gång. Att bli satt i stocken var ett skamstraff på den tid, då man trod- de sig med yttre tvångsmedel kunna fostra folket till ärbart leverne och gudsfruktan.

Under en kulturhistorisk resa i Västergötland, ledd av professorn i konsthistoria Axel Romdahl, besök- tes även en del lantkyrkor i våra bygder. Ett sådant besök avslutade han med orden: "Vi sätter stort vär- de på den gamla lantkyrkan. Den är i regel den äldsta byggnaden i sock- nen och är ofta konsthistoriskt in- tressant och värdefull. Men låt oss inte glömma, att en kyrkas största värde ligger däri att den är ett rum för andakt och gudstjänstliv."

Bostadsstandarden i Brismene

Enligt preliminära uppgifter från 1970 års folk- och bostadsräkning fanns vid räkningstillfället i Bris- mene församling 56 bostadslägenhe- ter. Av dessa var 20 byggda 1920 el- ler tidigare, 22 1921–40, 12 1941–60 och 1 1961–65, medan beträffande 1 lägenhet uppgift om byggnadsåret saknades. Av lägenheterna hade 44 vattenledning, 45 avlopp, 40 central- värme, 29 eget wc och 29 eget bad- eller duschrum. (PRK)

Dopfunten i Börstigs kyrka

Ung gudstjänst i Brismene 17/4-73.

I söndags kväll hölls ung gudstjänst i Brismene kyrka, som var välbesatt med både ungdom och äldre. Efter ett sångprogram av Göteve-Floby ungdomskör under ungdomssekr Gunnar Götllinds ledning läste en av ungdomarna biskop Brattgårds upprop "Skolan - dörren mot framtiden", detta i anledning av att förra söndagen var böndag för skolan. Ytterligare några sånger framfördes. Samtliga sånger ackompanjerades på olika instrument. Även församlingen engagerades att delta i sångerna "Kom till mig min Gud" och "Han håller hela vida världen i sin hand". Sedan en av de unga läst dagens episteltext, höll prosten Erik Malmensten predikan över densamma. Efter ytterligare körsång förrättade prosten Malmensten altartjänst och läste därvid även "bönen på skolans böndag". Kantor Ewy Hansson avslutade den högtidsmättade gudstjänsten med postludiet "Lover den Herren" av Max Drieschner. En god kollekt upptogs till de svenska församlingarna i Berlin, London och Paris.

Brismene CKF jubilerade 22/11-73.

I måndags var det 20 år sedan Brismene SLKF, nuvarande CKF-avdelning, bildades. Det skedde hos makarna Stina och Filip Lindgren, Storegården, den 19 november 1953. Styrelsen i Brismene CP-avd. och övriga intresserade hade inbjudits samt ordf. i Kinneved CKF-avdelning Margit Andersson, som var en av initiativtagarna och informerade om avdelningens arbete och uppgifter.

20-årshögtiden hölls i Brismene bygdegård, som dagen till ära hade prytt med blommor och levande ljus. Här bjöd CKF-damerna på supé vid vackert dukade långbord samt kaffe och tårta. Härvid hölls många tal och överlämnades blommor till 20-åringens ära, bl.a. av riksdagsman Bengt Börjesson, Falköping. Från Brismene Cp kom kyrkvård Fritz Landin, från Kinneved Cp ordf. Sixten Lindberg, från Kinneveds CKF Margit Pettersson och Margit Andersson.

Ordf. Gulli Arvidsson höll en kort historik över avdelningens verksamhet och de gångna 20 åren samt överlämnade ordet till riksdagsman Bengt Börjesson, Falköping. Efter ett kort föredrag tog riksdagsman Börjesson med åhörarna på en resa till exotiska länder, bl.a. till Tanzania, Kenya och Abessinien. Härvid klagjorde talaren missionärernas, läkarnas och sjuksköterskornas oppoffrande och osjälviska arbete på de olika missionsstationerna.

Föredraget, som belystes med ljusbilder, blev mycket uppskattat. Efter föredraget framförde ordf. Gulli Arvidsson ett varmt tack till föredragshållare och övriga medverkande.

BÖRSTIG

Pastorexpeditionen öppen fredag kl. 10.00-12.00 denna veckan.

Pastorsämbetet.

Vår kära lilla

Berit

* 18/1 1937

har i dag lämnat oss i djupaste sorg och saknad. Ditt ljusa minne skall alltid leva kvar bland oss.

Döve, Börstig
den 4 dec. 1973

**HILDUR och KARL
LUNDGREN**

**Ingegerd och Lars
Ingall**

**Wivi-Ann och Gunnar
Magnus**

Elvy och Kurt

Oskar, Henrik

Ingrid och Lars-Åke

Marianne, Per-Erik

Astrid och Stellan

Torbjörn

Han har öppnat pärleporten,
Så att jag kan komma in.
Genom blodet har han frälst
mig
Och bevarat mig som sin.

Jordfästningen äger rum
torsdagen den 13 dec. kl. 12.00
i Börstig kyrka där samling
sker.

Efter akten inbjudes till minnesstund i Lokal Frökänd.

Svar om deltagande önskas
senast den 11 dec. till tel.
0515/172 00.

Lika välkommet som blom-
mor är en gåva till diabetes-
forskningen.

Berit Lundgren. Fröken Berit Lundgren, Döve, Börstig, avled på tisdagen. Den bortgångna var född 1937.

Närmast sörjande är föräldrarna, lantbrukare Karl Lundgren och hans maka, samt fem systrar med familjer.

Skattekraften i Brismene församling

Enligt den nu slutförda bearbetningen av siffermaterialet från 1972 års taxering (som ligger till grund för innevarande års utdebitering) hade Brismene församling det år taxeringen avsåg ett skatteunderlag (exklusive eventuella skatteunderlagstillskott och skatteutjämningsbidrag från staten) på 0,8 milj. kr. vilket innebär en till 5.365 kr uppgående beskattningsbar inkomst per invånare. Sistnämnda siffra utgör 46 % av rikets medel-skatte kraft. (PRK)

BRISMENE

Välkommen till vår missionsförsäljning i Hembygdsgården, fredagen den 30 nov. kl. 19.00. Inledning av prosten E Malmensten.

Lotterier - Kaffeservering.

Gåvor och paket mottages med tacksamhet.

Kyrkliga Syföreningen.

Börstigs kyrka sönd. 19 Adventsvesper, Malmensten, Kören, ssk deltar. Tisd. 14 Börstigs kyrkl. syfören. h. Elsie Eriksson, Sandhem. Fred. 19 högtids-gudstj., dompr Henningsson, kören. - Brismene kyrka sönd. 11 högm., Malmensten, kören.

Brismene missionshus: Sönd. 15 i Börstig.

Börstigs Missionshus: Sönd. 15 gudstj., Rehnstedt. Tisd. 14.30 saml. h. Karin Larsson.

Brismenedamer slår rekord i 6/12-73. missionsintresse

Brismene kyrkliga syförening hade i fred sin sedvanliga missionsauktion i Brismene hembygdsgård. Prosten Erik Malmensten inledde med en kort bön, varefter fru Agda Malmensten höll ett intressant och medryckande föredrag om prästfruns ansvarsfulla uppgifter i hem, församling och missionsarbete. Efter kaffe med hembakat bröd vidtog försäljningen med kyrkvård Harry Larsson som utropare. De flesta familjer i socknen var representerade och buden var täta och höga. Det var hemstickade strumpor och yllevantar, virkade spetsar och dukar, konstnärligt handsyddas tavlor och väggbonader som gick under klubban. Resultatet blev det bästa sedan föreningen bildades 1914, nämligen 3.233:50. Läger man här till den summa som kom in på missionsauktionen i februari i år, 4.019:45, betingar Brismenedamernas arbete för missionen under året 7.252:95.

Det kan i sammanhanget påpekas att Brismene med 141 invånare endast har 46 procent av rikets medel-skatte kraft.

Prosten Malmensten framförde ett tack till syföreningens medlemmar och alla andra som medverkat till det goda resultatet.

Som avslutning sjöngs "Långt bortom rymden vida".

BÖRSTIG

Högtidsgudstjänst med anledning av Börstigs kyrkas 150 års jubileum fred. den 7 dec. kl. 19.00 Domprost K-Å Henningsson, kören. Efteråt samkväm i Bygdegården.
Alla välkomna.

Börstigs Missionshus 6/12-73.

"Bereden väg för Herren" var den inledande adventshymn som sjöngs vid söndagens gudstjänst då pastor Bo Rehnstedt hälsat välkommen.

Fru Greta Ericson läste bibelord från Uppb. 3: 20 och Hebr. 3: 7, 15 samt 4: 7 - och ledde bön - varpå sjöngs "Öppna hjärtats dörr" och Giv min ande starka vingar.

Rehnstedt predikade över en av dagens texter Ps. 24: 7-10 med hänvisning till andlig tolkning om "höjen eder i portar att ärans konung må draga därin", varefter man sjöng unisont "Jesus av Nasaret går här fram" av A. Frostenson. Mötet avslutades med bön.

Offer upptogs för verksamheten.

Nästa vecka blir samling för bön och bibelstudium en kväll.

Första söndagen i Advent firades med högmässa i Brismene kyrka och aftongudstjänst i Börstigs kyrka. Gudstjänsterna var välbesökta. Predikan hölls av prosten Erik Malmensten. Kyrkokörerna i resp. församlingar medverkade med körsånger under kantor Ewy Hanssons ledning. Efter predikan sjöngs av körer och församling gemensamt Voglers Hosianna. Goda kollekt upptogs till stiftets folkhögskola i Hjo.

6/12-73.

Börstigs kyrka 150 år

Med anledning av Börstigs kyrkas 150-årsjubileum hålles i morgon, fredag, en högtidsgudstjänst, varvid domprost K. Å. Henningsson predikar och kören medverkar. Efteråt blir det samkväm i Bygdegården.

HÖGTID I BÖRSTIG

8/12-73.

Med kyrkvaktmästare Kjell-Ake Paulsson i teten gick processjonen in i den 150 år gamla kyrkan i Börstig.

150-årsminnet av Börstigs kyrka hedrades vid en vacker, stämmingsfull och välbesökt gudstjänst på fredagskvällen.

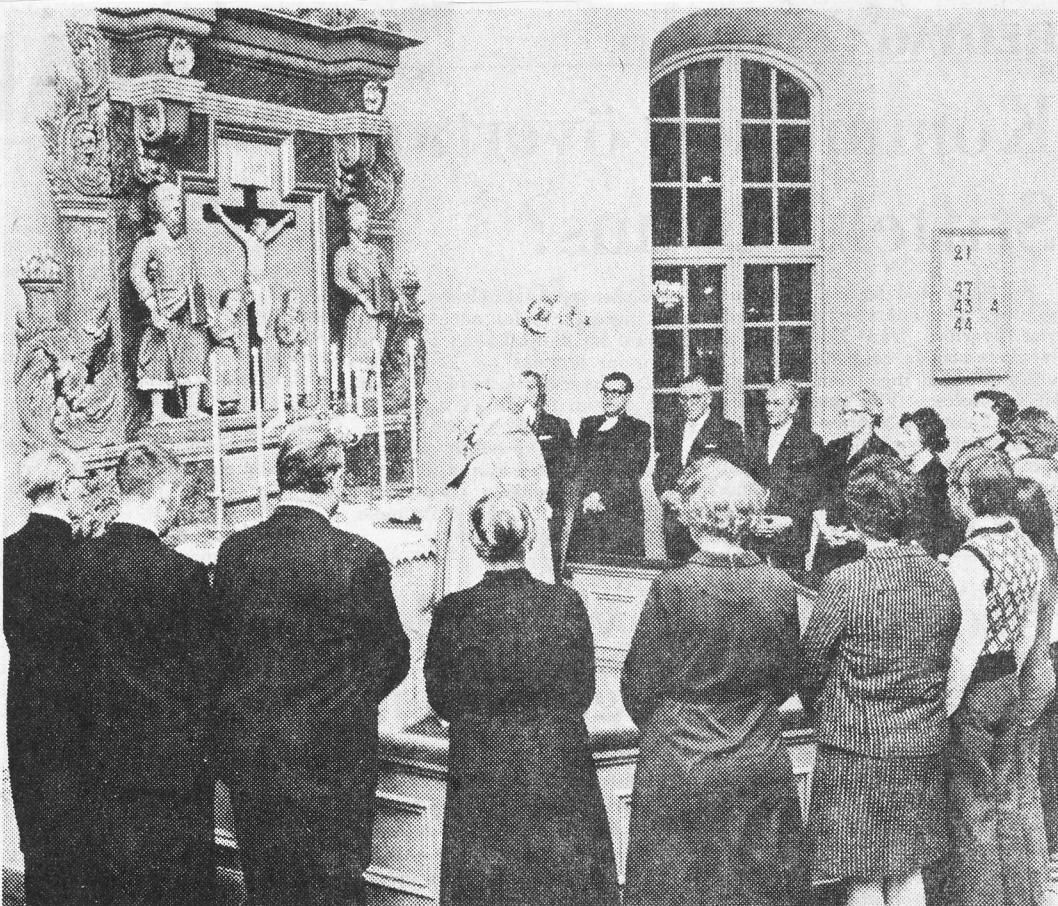
För predikan svarade domprost K-Å Henningson som erinrade om den stabila grund kristendomen utgör i en värld som blir allt osäkrare och alltmer vacklande.

Drygt 100-talet av församlingens borna hade sökt sig till sin

kyrka för att närvara vid jubiléet som inleddes med att representanter för söndagsskolebarnen, kyrkobroderarna, syföreningen, kyrkvårdarna och prästerna med kyrkvaktmästare Kjell-Åke Paulsson i teten, i procession tågade in i templet.

Börstigs sångkör under ledning av kantor Evy Hansson medverkade också med ett flertal sånginslag.

Efter gudstjänsten samlades församlingens borna i Börstigs bygdegård där församlingen bjöd på kaffe. Där blev den 150 år gamla kyrkan i Börstig också föremål för ytterligare hyllningar.

Domprost K-Å Henningson omgiven av representanter för söndagsskolebarn, kyrkobroder, syförening, präster och kyrkvårdar i Börstigs jubilerande kyrka.

BÖRSTIGS KYRKA

Församlingsliv i Börstig för 150 år sedan

Av EINAR DAHLÉN

8/12-73.

Läroverksadjunkt Einar Dahlén i Göteborg, född i Döve, Börstig, återkommer här med en andra artikel med anledning av Börstigs kyrkas 150-årsjubileum. Dagens artikel handlar om församlingslivet i Börstig vid tiden för kyrkans tillkomst, och det är de gamla protokollen som berättar.

Första artikeln om Börstigs kyrka var införd i FT:s tisdagsnummer.

I samband med invigningen av Börstigs nybyggda kyrka i oktober 1825 förrättades prostvisitation av kontraktsprosten G O Ryman. Visitationsprotokollet ger en god belysning av förhållandena i församlingen och ett prov på dåtidens språk. Referat och citat, delvis i moderniserad språkform, får här berätta.

★

Vid förhöret med församlingen och dess ungdom i "Christendomens stycken funno Herrar Examinatorer fullkomlig tillfredsställelse af deras väl grundade svar på de dem föreställda frågorna, hvarigenom äfven utröntes det värksamma nit Presterskapet använt till sine åhörarens förkovran i denna sak".

På frågan om det som vid biskopsvisitationen år 1814 blivit ålagt till fullgörande, också blivit verkställt svarades ja, "och bevisades detta genom Börstigs kyrkas täcka nybyggnad, Kärråkra kyrkas ansevliga utvidgande samt nybyggd fattig- och sockenstuga vid Börstig, äfven ämnad till skolehus då fond hinner anskaffas till skolemästares aflöning".

"Frågades om församlingen hade något att påminna emot Prediko-Embetet i avseende på gudstjänstens förrättande, sockenbud och andra prästerskapet åliggande göromål.

Församlingen, glad åt att i närvaro af en så talrik mängd från främmande församlingar, som besökt dess vackra moderkyrka, få besvara en sådan fråga, svarade genast, under önskingar från kärleksfulla hjärtan mot sina aktningsvärda lärare, till den Högste om deras långvariga bibehållande allting till församlingens både nöje (här - belåtenhet) och uppbyggelse uti rätt tid av lärarens påpassat och med redligt nit verkställt blifvit".

På frågan om kyrko- och nattvardsgång, kristligt leverne och barnuppfostran "svarade Herrar Lärare med ypperligaste lovord åt åhörarna, att dessa alltid möta dem med påräknad uppmärksamhet i Herrans hus, vördnad vid dyra nattvardsbordet och vinlägga sig om huslig andakt. De föra ett fridsamt och oförargeligt leverne samt handhava berömligen sina barns uppfostran, ledande dem till kristendoms-kunskap och borgerlig dygd". Härtill gjorde församlingens kyrkoher-

Carl-Johan Holm är prästgårdsarrendator och kyrkvård. Han har tjänat kyrkan i många år - sedan 1930 närmare bestämt då han efter konfirmationen började tjänstgöra som ringare.

Utsikt från kyrktrappan

de och prost det tillägget, att de få som icke själva kunna lära sina barn läsa, tillhållas att "uthyra dem till några hederliga och gudfruktiga kvinnor som med berömlig framgång åtaga sig detta besvär".

★

Fattigvården är "på god fot". "De fattiga böra "afhjälpas (-hjälpas) rotevis efter hemman-talet, och när gamla föräldrar afträda hemman-bruk till sina barn, förse barnen dem med nödtorftig bärgning utan andras betungande".

Man får av protokollet onekligen det intrycket, att den tidens kyrkomän använde ett ganska yvigt och sentimentalt språk men sådan var tidens sed. En del frågetecken för de mycket berömmade lovorden är man nog böjd att sätta.

★

Och en nutida läsare undrar över att alls ingenting nämns om hur det förhöll sig med nykterhet och sedlighet i socknen. Just under de första årtiondena av 1800-talet var nämligen brännvinsmissbruket mycket utbrett i Sverige. Hembränning var tillåten, och ett visst kvantum brännvin per dag ingick i tjänstefolkets förmåner. Den genomsnittliga dagliga konsumtionen per vuxen person anses ha varit 1/3 liter. Detta var för de store nykterhetskämpen Peter Wieselgrens och den första nykterhetsrörelsens tid. Man hade ännu inte insett dryckenskapens stora vådor. De s.k. "lekstugorna" d.v.s. danstillställningar, varvid naturligtvis brännvinsförtäring hörde till, ledde ofta till "lösaktigt leverne", klagades det över. Sockenstämmor behandlade ofta detta ämne och beslutade om inskränkningar eller förbud beträffande "lekstugor".

Det vore ju glädjande om anledning till anmärkning härvidlag saknats i Börstig. Möjligt är ju, att församlingsherden, prosten Borglund, en tydligen mycket nitisk och kraftfull man, ingripit mot osederna med sådan framgång, att hans uttryck "denna så hederliga församling" var befogad. Att han noggrant vakade över sina församlingsbor framgår av följande paragraf ur protokollet:

★

forts. ↙

forts. ↗ ↘

"Rörd af en förgälselse gifven inom denna annars så hederliga församling kunde icke dess Prost (Borglund) vid detta tillfälle förtiga Ordsaken, bestående deruti, at en församlingens medlem vore (-fanns) som under en tid af 25 år oaktat många öma förmaningar af Presterskapet och andre lika vältänkande icke kunnat förmås, at hvarken besöka Herrans hus eller begå H H Natvard mer än blott en eller tvenne gånger. Församlingens Prost föredrog detta med hjärtats rörelse i föreställning af en Själs olycksalighet, begärandes at Herr Contracts Prosten i morgon ville taga denna Personen i förhör och med honom försöka, havd hitintills icke kunnat blifva utträttat".

Det är här dock inte tal om straffstock eller andra former av sträng kyrkotukt. (Stockstraffet avskaffades 1841) Den felande hänvisas i stället till personlig själavård, låt vara att vår tids präster skulle använda uttrycket "personligt samtal" i stället för ordet förhör. Anmärkningsvärt är att vederbörande fått "ömna förmaningar" inte bara av prästerskapet utan också av andra "lika vältänkande". Kan inte detta tolkas som ett uttryck för vad vi nu kallar kyrkligt lekmannaansvar?

★
På det hela taget var kyrkas a m h e t e n mycket stor. Den berodde i viss mån på tvång. Än mer var den en allmän ses, en god vana, som medförde, att folket fick fasta normer för levernet. I bästa fall bottnade kyrksamheten i ett andligt behov och var - eller blev - ett uttryck för en levande personlig religiositet.

Kyrkoherdar sedan nya kyrkans tillkomst:

Eric Borglund 1812-18
Magnus Brisman 1830-36
Carl Magn. Lithner 1838-53
Johan G Arvidson 1854-57
Per Bjerkaner 1858-65
N O Falk 1865-82
C G Thorstensson 1885-94
A L Linder 1894-1903
P J Hernqvist 1905-11
Frans Johansson 1911-21
John Karlegård 1922-31
Hugo Grefberg 1932-46
Henning Andersson 1946-62

År 1962 sammanslogs Börstigs och Brismene med Kinneveds pastorat, och kyrkoherden förflyttades till Kinneved. Henning Andersson avled 1970. Samma år tillträdde nuvarande kyrkoherden, Sven Erik Hagnerud.

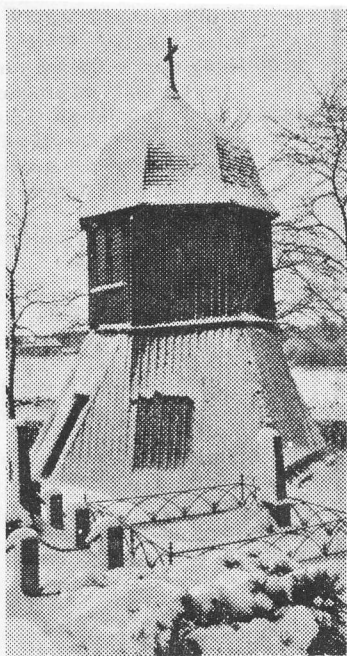
EINAR DAHLEN

Börstigs kyrkl. syförening har sin försäljning i Bydegården på fredag kväll. Söndagsskolans barn medverkar med luciatåg. 15/12-73.

Börstig

Ordinarie kyrkostämma med Börstigs församling hålles i Bydegården tisdagen den 11 dec. 1973 kl. 19.30. Ärenden se anslagstavlan.

Ordf.

Klockstapel

Brismene

Ord. kyrkostämma

hålles i Hembygdsgården d. 13 dec. kl. 19.30. Ärenden: se anslagstavlan.

Ordföranden.

Börstig

Kyrkliga syföreningens försäljning i Bydegården fred. d. 14 dec. kl. 19.00. Luciatåg av söndagsskolans barn. Kaffeservering, lotterier. Gåvor mottages tacksamt. Välkomna.

Berit Lundgren in memoriam

Berit, min kära vän, så har Du fått sluta Ditt svåra lidande och gått till det hem där inga sjukdomar finns. Du hade fått en svår lott, att bli blind, men Du klagade aldrig. Du var alltid så glad. Det är så svårt och tomt att Du inte finns mer.

Kära lilla Berit, jag har många vackra minnen från de tider vi fått vara tillsammans på Falköpings Lasarett. Märkta av sjukdom både Du och jag, så träffades vi mest där. Sista gången jag var hos Dig anade Du säkert något. Du kramade mig så länge, och ville bara att jag skulle stanna kvar hos Dig. Jag saknar Dig lilla Berit, men unnar Dig så gärna den vila och ro Du nu fått. Mitt deltagande i sorgen går även till Dina föräldrar och syskon. Kära Ni "En tröst i sorgen Gud Er ger, lilla Berit ej lider mer".

Tack för ljusa stunder, tack för vackra minnen Du lämnar kvar. Vila i frid, älskade vän och kamrat!

Din vän Elsa Bernehäll, Floby

15/12-73.

- I Börstigs kyrka jordfästes på torsdagen fröken Berit Lundgren, Börstig. Som inledning på sorgeakten spelade fru Ruth Andersson Preludium e-moll av Bach och sjöng till eget orgelackompanjemang "Långt bortom rymder vida" av Dahlöf. Kontraktspresten Erik Malmensten höll griftetal med ledning av orden i Filippr. 4: 4-7 samt förrättade jordfästningen. Fru

Andersson sjöng "Herre, jag vill bida" av Överström och till tonerna av Largo av Händel fördes kistan ut ur kyrkan för gravsättning.

Vid graven tog föräldrar, syskon, övrig släkt och vänner ett sista farväl och en rik blomstergård nedlades. Bl.a. märktes en krans från AB Tulifaverken. Minnet hedrades även genom rika gåvor till diabetesforskningen. 15/12-73.

Rekord i Börstig 18/12-73.

Börstigs kyrkliga syförening hade i fredags sin årligen återkommande försäljning i Bydegården under mycket god tillslutning av församlingsbor. Söndagsskolans barn medverkade med luciatåg. Rosita Andersson var lucia och övriga söndagsskolbarn tärnor och stjärngossar. Barnen framförde under söndagsskolläraernas ledning ett vackert sång- och uppläsningsprogram som blev livligt uppskattat. Efter kaffedrickning vidtog försäljningen med Olle Westermark som van och kunnig utopare. Många vackra handarbeten och gåvor av olika slag lockade fram höga bud. Behållningen av försäljningen jämte inkomsten av lotterierna och kaffeserveringen gav rekordresultatet 5.778 kr, vilket är 866 kr mera än fjolårets resultat som då var rekord. Prosten Malmensten tackade syföreningens medlemmar för en god insats under året samt alla som bidragit till det lyckade resultatet varpå han avslutade samvaron med bön. Fru Gunvor Broberg överlämnade på syföreningens vägnar blommor till roparen Olle Westermark samt till prosten och fru Malmensten.

Kyrkostämma i Börstig 22/12-73.

Börstigs församling har hållit ordinarie kyrkostämma i Bydegården. Till ledamöter i kyrkorådet för tiden 1974-1976 omvaldes Carl-J Holm, Prästbolet, Bertil Broberg, Storegården och Rune Johansson, Kringlarp, samt nyvaldes fru Asta Arvidstam, Tornarp, fru Maj Johansson, Döve och Allan Johansson, Vintorp, självskrivnen ledamot kyrkoherde Sven-Erik Hagnerud. Till suppleanter valdes Håkan Andersson, Axelso, fru Erna Johansson, Mussla, fru Barbro Andersson, Kyrkskolan, Ingvar Thorstensson, Bondarp, Oscar Nilsson, Vintorp, och fru Majbritt Thorstensson, Bondarp.

Till ordförande i kyrkorådet omvaldes kyrkoherde Sven-Erik Hagnerud och till v ordf kyrkvård Carl-J Holm.

Till ordförande i kyrkostämman för tiden 1974-1976 nyvaldes lantbrukare Ingvar Thorstensson, Bondarp, och till v ordf fru Barbro Andersson, Kyrkskolan.

Till ledamöter av församlingsdelegerade valdes för tiden 1974-1976; Carl-J Holm, Prästbolet, Gilbert Arvidstam, Tornarp och Paul Gustafsson, Kringlarp.

Revisorer för församlingens räkenskaper blev Lennart Ivarsson, Döve, Paul Gustafsson, Kringlarp och Olof Westermark, Döve. Suppleanter för dem Ingemar Eriksson, Sandhem, Åke Danielsson, Gunnes-torp och Evert Erenius, Döve.

Brismene Missionshus

Lördag d. 22 dec. kl. 19

Söndagsskolans julfest. Inger och Kurt Rydberg, Rehnstedt. Offer för yttre missionen. Servering.

Alla hjärtligt välkomna!

Julgudstjänsterna i Börstig 29/12-73.

Julgudstjänsterna i Börstig och Brismene har varit välbesökta. Redan fjärde söndagen i advent tände söndagsskolans barn i Börstig ljus i kyrkans julgranar och läste bibelord samt utförde ett par rörelsesånger. Predikan - delvis i form av samtal med barnen - hölls av prosten Malmensten. Två söndagsskolbarn upptog kollekt, som uppgick till 100 kr, att läggas till de 77 kr, som "söndagsskolbössan" innehöll till ett sjukhus i Tirupattur - söndagsskolbornas i Skara stift insamlingsobjekt. Som postludium utförde kantor Ewy Hansson "Fantasi G-dur" av J S Bach. Julafton hölls midnattsmässa i Börstigs kyrka med predikan av prosten Malmensten. Kyrkokören sjöng under kantor Ewy Hanssons ledning "En krubba var din första bädd" ur Ev körmusik samt "Stilla natt". Vid gudstjänstens slut kl 12 ringde kyrkans klockor in julen, medan menigheten satt lyssnande kvar i kyrkan.

Vid högmässan i Brismene kyrka tredje söndagen i advent tändes de tre ljusen i kyrkans adventsgran av tre syskon Pallesen. Predikant var prosten Malmensten. Som postludium utförde kantor Ewy Hansson "Gör porten hög, gör dörren bred" av Alb Runbäck. Vid julottan i Brismene sjöngs Moréns julotteintroitius växelvis mellan liturg och kyrkokör. Kören sjöng dessutom "Nu tändas tusen juleljus" och "När juldagsmorgon glimmar". Efter predikan och altartjänst av prosten Malmensten, avslutade kantorn gudstjänsten med J Moréns "Jul" - pastoral för orgel.

Vid midnatts- och julottagudstjänsterna strålade kyrkorna av levande ljus och goda kollekt upptogs till Skara stiftsgård Flämslätt.

Börstigs Missionshus

Gudstjänsten söndag fjärde advent inleddes med "Gå Sion, din konung att möta" varpå Greta Ericson läste Guds ord från Jes. 64:1-3.

Flickorna Linnéa o. Britt sjöng till gitarrackompanjemang "Han är min sång och min glädje" och "Vilken dag det ska bli, när min Jesus jag får se".

Pastor Bo Rehnstedt predikade med utgång från dagens ev. text Joh. 3:22-36. Rehnstedt föredrog Nils Bolanders dikt, Advent! Mötet avslutades med sång och bön. Offer för verksamheten upptogs.

Trettonhelgens julfest kommer Marianne med sånggrupp att medverka.

29/12-73.

Stämman i Brismene för 100 år sedan

Samma kommunala frågor nu som för ett sekel sedan...

29/12-73.

I anslutning till den aktuella förändringen kommunalt sett nu vid årsskiftet i våra bygder, då bl. a. Frökinds kommun försvinner och går upp i Falköpings-blocket, har kyrkoherde Erik Angrimer, Våring, studerat några gamla stämmoprotokoll från en av de forna delkommunerna i Frökind, sin hemsocken Brismene. Han finner bl. a., att även om förhållandena är mycket olika då och nu så är det på många sätt samma frågor som sysselsätter kommunalstämma och kommunfullmäktige.

I veckan har Frökinds kommun hållit sin avskedsfest – innan den går upp i den större enheten Falköping. För drygt hundra år sedan hade de många småkommunerna i nuvarande Frökind nyligen fått sin kommunala självständighet. Det är intressant att följa det kommunala arbetet i sin hemsocken! Kommunalstämmorna hade många ärenden att behandla. I Brismene höll man 1873 decemberstämma i skolhuset och skulle bl. a. välja ny kronofjärdingsman. August Olsson i Tången hade ledsnat och bett att få avgå. Som hans efterträdare valdes hemmansägaren Josef L. Andersson i Angrimstorp. Han var min farfar – en av hans söner, Per-Aron, blev så småningom den siste kommunalordföranden, innan Brismene vid den stora kommunreformen 1951 uppgick i Frökind. Förste ordf i nämnd och stämman var Olof Håkansson i Skattegården. Mellan Olof Håkansson och Per A. Andersson var det femton andra brismenebor, som längre eller kortare tid förde klubban. Många av dem innehade sina uppdrag endast helt kort tid. De två som satt längst var Alfred Johansson, Västarp, 1896–1914, och Per. A. Andersson, Angrimstorp, 1930–1951. På ett undantag när var de alla lantbrukare.

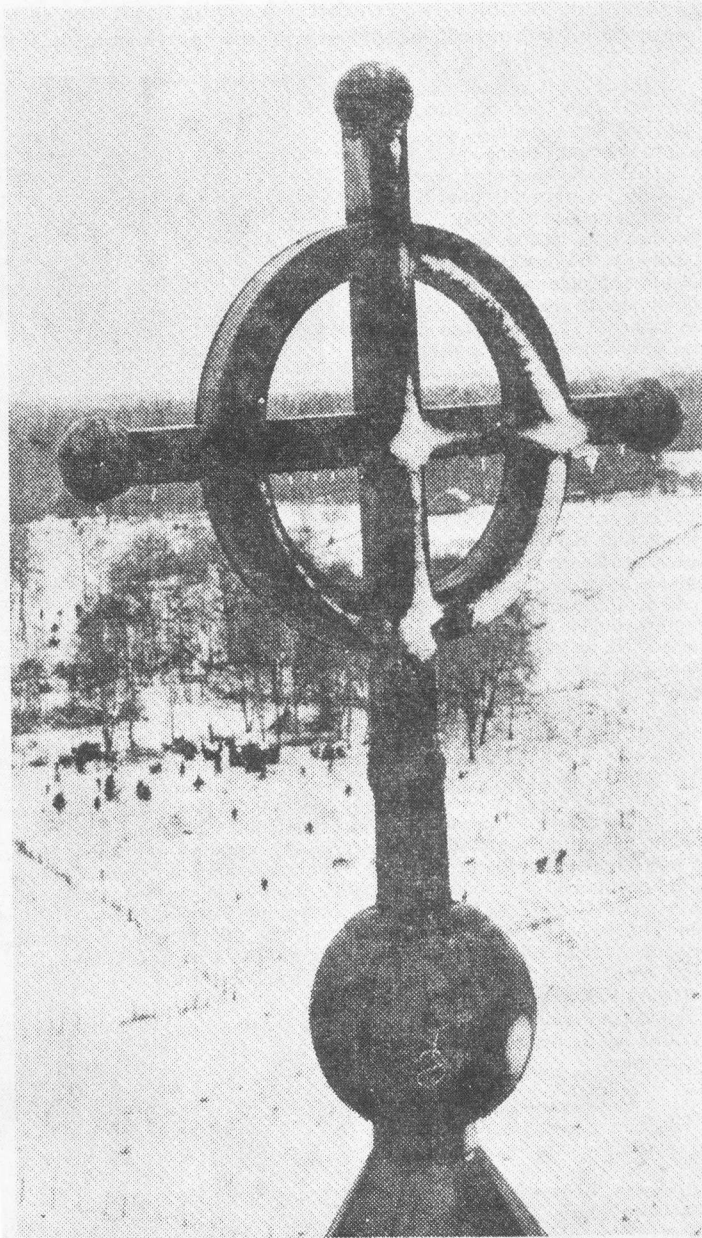
Vad sysslade man med på kommunalstämmorna i Brismene för hundra år sedan? Man hade byggt ny kyrka i Brismene 1863 och kyrkovårdarna hade då svarat för viss "fågnad" åt arbetarna vid kyrkbygget. De ville nu ha betalt för detta. Vid marsstämma 1 864 var frågan uppe till behandling, men med äkta känsla

för att inte några få skall bestämma för en hel socken sade man, att "som endast ganska få av socknens invånare var med på denna stämman var det inte lämpligt att nu besluta om någon ersättning". Inte heller vid aprilstämman samma år ville man ta ställning utan uppskött saken till en kommande, då "mästa delen av socknens ledamöter kunna vara närvarande". Så var fallet vid en extra stämman senare på året, hållen i Lillegården. "Efter mycken överläggning beslutades enhälligt" att undfågnaden skulle betalas till kyrkovården Johannes Svensson med 25 rdr Rmt. Men enigheten var tydligen inte fullständig, ty Anders Johansson i Räftebacken protesterade och ansåg, att det räckte med tio riksdaler. Alla de andra höll dock på 25 och därmed blev det. Anders Johansson fick överklaga, om han ville, sades det vid stämman.

— o —

Socialvården upptog en stor del av stämmofrågorna för hundra år sedan – precis som den även nu är en viktig del av kommunens arbete. 1865 hade Petronella Andersdotter stuga i Brismene brunn it ned och hon ville ha hjälp att bygga en ny. Socknemännen vägrade dock och menade, att hon kunde flytta till fattigstugan, där det fanns tillräcklig bostad för henne. Detta var i juni. I okt hade tydligen sockenborna ändrat sig, till det bättre, får vi väl tillägga, ty då beviljades hon 13 riksdaler som hjälp till stugbyggnad! Man hade t.o.m. en extra stämman med denna fråga som enda ärende!

Vid en annan kommunalstämma samma år är man bekymrad för det tilltagande tiggeriet. Brismeneborna hade fått klagomål från grannsocknarna, att folk där besvärades med "kringstrykande och tiggeri" – tydligen av personer från Brismene. Kommunalsämmans protokoll talar allvarligt och manande om faran härav. "Socknens fattiga må bli hemma och genom arbete bidra till sin försörjning och föräldrarna hålla sina barn till gudsfruktan och arbete, på det att de i framtiden må bli nyttiga människor" heter det. För att understödja dessa goda avsikter beviljades nu hjälp till en del sockenbor. Senti- da brismenebor kan bara konstatera, att de vackra önskemålen i stämmoprotokollet verkligen uppfyllts. "Herkules hustru fick en tunna havre och fyra riksdaler" – hennes dotterdotter Fina på Berget vilar sedan många år på Brismene kyrkogård, där gravstenen talar om henne som "Brismene sockens förste donator". Dotterdottern kunde alltså

Utsikten öppnar sig vid från toppen av tornet på Brismene kyrka, byggt för 110 år sedan.

— o —

donera till kommunen där hennes mormor en gång fick hjälp! Äldre falköpingsbor minns kanske fröken Fina – hon satt många somrar vid utsiktstornet på Mösseberg och sålde biljetter. Inkomsterna var inte stora, men hon kunde ändå samla ihop till en donation åt sin hemsocken!

"Gretha Uggla" fick också en tunna havre och fyra riksdaler. Säkert fostrade hon sina barn till arbete och sparsamhet – en dotter, Emil Johansson, blev med tiden en förmögen hemmansägare i socknen. – Brismeneborna var försiktiga – det nämnda understödet gällde för hela året men skulle betalas ut kvartalsvis, så att sparsamhet också därigenom befrämjades.

Att kyrkorna hålles öppna även på icke gudstjänsttid anses numera självklart. Man provade detta i Brismene redan på 1860-talet, men tyvärr hade det en del negativa följder! Socknens ungdom brukade om söndagseftermiddagarna gå upp i kyrktornet och det ansåg de äldre mindre lämpligt. Kyrkvaktaren fick i uppdrag att hålla efter denna "osed" och vara noga med att låsa kyrkdörrarna. Om han glömde det skulle han genast "gå sin tjänst förlustig"! Det var sannerligen hårda bud för en

forts.

forts.

stackars kyrkvaktare! Den som hade detta uppdrag vid den här tiden var Anders Håkansson, torpare vid Ledet - därav vanligen kallad "Lesken". Hans lön utgjorde en tolvskilling kontant av varje bonde + en kaka bröd och en korb till jul. Torpare slapp undan med åtta skilling kontant, när han skulle hämta sin lön, blev han tyvärr ofta också bjuden på en sup i stugorna, varför hans väg mot hemmet ibland kunde bli lite vinglig.

Den sociala omvårdnaden botar mycken tragik. 1865 hade man en extra kommunalstämma. Enda ärendet gällde en avliden sockenbo, vars hustru ej ägde några tillgångar och "fattigdomen var så stor, att där ej fanns pengar till likkista". Här fick kommunen gripa in och Johannes Persson i Dalbogården fick i uppdrag att för två riksdaler och 50 öre tillverka en likkista till den bortgångne.

Men man såg också framåt och ville ordna det bättre för sockenborna. Förut omnämnde Anders Johansson i Räftebacken hade varit två gånger i Leaby (känd tingsplats) för överläggning om bättre postgång till Brismene. Han fick tre riksdaler i ersättning för sina resor.

- o -

Skaraborgs läns folkhögskola har som bekant firat sitt 100-årsjubileum i år. I början av 1870-talet hade landstinget skickat ut skrivelser till kommunerna i länet om bidrag till skolans uppförande. Brismeneborna var emellertid kallsinniga inför sådana extra utlägg. Dock inte helt - om skolan förlades till Mösseberg skulle man anslå en tia om året till driftskostnaderna! Det var väl egentligen inte så dumt - tänk om vi fått en skola på slutningen av Mösseberg - vilken plats för en folkhögskola! Men tyvärr följde inte landstinget det goda förslaget!

Dagens energikris har aktualiserat torvmossarna. För hundra år sedan insåg man torvens betydelse hemma i Brismene. På en stämma 1873 satte man ett vite på hela 50 riksdaler - en väldigt stor summa! - "för var och en sockenbo, som lovar någon utsocknes att ta upp torv på socknens allmänna torvmosse". - Finns torvmossen kvar alltjämt? Kanske en oberäknad inkomst för den nybildade Falköpings kommun!

- o -

Man var lokalpatriot för hundra år sedan. Från grannsocknen Jäla hade kommit en begäran om er-

sättning för att en flicka från Brismene fått gå i småskola i Jäla - "för att lära sig att läsa" tillfogas det. Men det blev blankt avslag, skrivelsen ansågs ej ens värd att besvara, sägs det i protokollet. Man tillägger medvetet: "ty vi lönar och har egen småskollära-lära". Det var alltså ingen samverkan i skolfrågor!

Men man hade känsla för de sjuka i socknen! En torpare i Tunered "ästundade att för sin sjukdom besöka el. få besök av åderlåtaren soldat Elg i Floby" - och det ansågs skäligt. Hans hustru fick hämta åderlåtaren och kommunen svarade för "läkararvodet" - precis som landstinget nu svarar för kostnaden vid besök hos distriktssköterskan i Floby - eller är det i Åsarp hon bor? I vilket fall som helst finns det många likheter mellan frågorna man möter vid läsning av de gamla kommunalstämmoprotokollen för hundra år sedan och dem man möter vid läsning av referaten från kommunfullmäktigesammanträdena i Falköpings storkommun. Till sist är det ju då som nu fråga om att inte tappa bort den enskilda människan.

ERIK ANGRIMER